

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: SPL.PR.01 **Yayın Tarihi: 01.11.2018** **Revizyon Tarihi:** **Revizyon No:** **Sayfa No/Sayfa sayısı:1/4**

1. **AMAÇ:** Protez laboratuvar işlemlerinin tüm süreçlerin düzenli olarak işleyişini sağlamaktır.
2. **KAPSAM:** Protetik diş tedavisi personeli ve laboratuvar çalışanlarını kapsar.
3. **SORUMLULAR:** Protetik diş tedavisi akademik personeli, diş protez teknisyenleri ve diş protez laboratuvarı sorumlusu
4. **FAALİYET AKIŞI:**

Hastanemizde yapılan protetik işlem çeşitleri;

- Sabit Protezler (Kron –Köprü Protezler),
- Hareketli Protezler (Total ve Bölümlü Protezler) ,
- İmplant Üstü Protezler (Sabit veya Hareketli)
- Gece Plağı
- Besleme ve Tamirler

Protez Yapım Randevusu: Hastaların diş çekiminin yeni yapılmış olmasına, ağız içinin iyileşmesine ve hekim muayenesine göre ilk randevusu verilmelidir. Verilmiş olan randevuda iyileşme tam olmamış ise hastaya ikinci bir randevu verilmelidir. Normal şartlarda protez yapımı için randevu süresi 20 (YİRMİ) iş günüdür.

Laboratuvar Fiziki Koşulları, Laboratuvar İklimlendirme/Havalandırma:

Protez laboratuvarı hizmetleri; alçı dökümü, geçici diş yapımı gibi küçük işlemler kurum protez laboratuvarında, diğer işlemler anlaşmalı diş laboratuvarlarında yapılmaktadır. Laboratuvar çalışma ortamında havalandırma sistemi mevcuttur.

Protez Yapım Aşamaları:

- Hasta ağızı protez yapımına uygun hale getirilir.
- Hastadan ölçü alınır.
- Ölçülerin alındığı tarih ve saat kaydedilir.
- Ölçü dezenfeksiyon işleminden sonra laboratuvara gönderilir.
- Ölçü kabul ve ret kriterlerine göre teslim alınır.
- Uygunsa ölçünün laboratuvara kabul edilmiş tarih ve saati kayıt altına alınır.
- Protez laboratuvarında yapıma başlanır (sentrik kapanış, dişli prova vs. / metal prova, dentin prova v.s).
- Protezin uyumu kontrol edilir ve teslimi gerçekleştirilir.

Ölçü Alınması Genel Kurallar:

Ölçüye Hazırlık Aşaması:

Protez için başvuran hastanın muayenesi yapılır ve gerekirse radyografi tetkikleri istenir. Planlaması yapılır, çekilecek, tedavi ve/veya prepare edilecek dişler tespit edilir hasta ağızı karar verilen protez yapımına göre hazırlanır.

Ölçü Alınması ve Ölçü Kayıt:

Teknisyenin görevi doğru alınmış model üzerinde çalışmaktır. Modelde yapılacak değişimler modelin tam oturmamasına neden olur. Oturmayan protezi hekim oturtabilmek için müdahale etmek zorunda kalır. Yapılan her müdahale kole uyumunun tamamen kalkmasına neden olur. Kole uyumu olmayan protez ise dişin kaybına neden olur. Protezin başarısında kolelerin ölçüsünün tam ve doğru alınmış olmasının önemi vardır. Yanlış alınmış kole ölçüsü hatalı kuron demektir. Hekim yanlış ölçüdeki düzeltmelerden kaynaklanan değişimi fark edip teknisyene protezi geri yollayabilir. Protezin tekrarı size emek, malzeme ve zaman kaybı olarak geri döner. Teknisyen yaptığı her yenileme işleminde kendine zarar verdiği gibi hekime de zarar verir. Çünkü zamanında teslim edilmeyen işler hasta memnuniyetsizliğine neden olur. İşte başarıyı sağlamak için her ölçü, dezenfektan içinde bir süre bekletilip çeşme suyunda iyice yıkandıktan sonra izlenmelidir. Gelen ölçünün ışık altında tüm detayları kontrol edilmelidir.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: SPL.PR.01

Yayın Tarihi: 01.11.2018

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa No/Sayfa sayısı:2/4

Silikon ölçüler için dikkat edilecek noktalar:

- Son noktadaki silikonun ölçüden ayrılıp ayrılmadığı kontrol edilmelidir.
- Kaşığın orta bölgelerindeki deliklerden bakılarak ölçünün o bölgede kaşıktan ayrılıp ayrılmadığı kontrol edilmelidir.
- Silikon model üzerinde yer yer ucu sivri olmayan bir sont yardımıyla hafif bastırılarak altının boş olup olmadığı kontrol edilmelidir.
- Ölçünün kaşık deliklerinden çıktığından ve tutuculuk sağladığından emin olunmalıdır.
- Ölçünün hangi tip silikon olduğu öğrenilmeli ve model dökümü için doğru sürede teknisyene ulaştığından emin olunmalıdır.
- İmplant üstü çalışmalar ve lamine kuronlar gibi özel hassasiyet gerektiren vakalarda silikon ölçüde yapıştırıcı kullanıldığından emin olunmalıdır.
- Silikonun tam ve homojen karıştığından emin olunmalıdır. Renklerde dalgalanma varsa ölçü maddesi tam karışmamıştır.

Aljinat ölçüler için dikkat edilecek noktalar:

- Kaşığın son noktalarının oynayıp oynamadığından emin olunmalıdır.
- Kaşığın orta kısmının oynayıp oynamadığından emin olunmalıdır.
- Aljinat ölçülerin su almayan ağzı kapalı torbada ıslak pamuk eşliğinde geldiğinden emin olunmalıdır.

Protez yapım işlemleri:

Dezenfeksiyon ve Transferi:

Klinikte ölçünün alındığı tarih ve saat bilgisayara (HBYS) kayıt edilir. Alınan ölçü uygunluğu kontrol edildikten sonra; hekim tarafından önce akan su altında yıkanır. İlgili laboratuvar elemanı kliniğe çağrılarak küvet içerisinde ölçü teslim edilir. Teslim alınan ölçüler akan su altında mukoza ve tükürük artıklarından arındırılır. Uygun dezenfektan solüsyonu ölçünün her tarafına gelecek şekilde uygulanır. Bir müddet kurumaya bırakılır. Ölçüde kalan su var ise dikkatlice sallanarak kurutulur, gerekirse yumuşak bir peçete ile silinir. Ölçü ağzı kilitli poşete konular ve kapalı kaplar içinde kurum laboratuvarına transfer edilir. Laboratuvar tarafından hazırlanan protez formu üzerine ölçünün alındığı saat ve hasta bilgileri ile varsa hekimin özel notu kayıt edilir. Hastaya takip eden işlem için randevusu verilerek bir nüshası laboratuvarında bir nüshası hastada kalacak şekilde belge paylaşılır.

Modelin Oluşturulması İle İlgili Kurallar:

Ölçü kenarındaki fazlalıklar kesilir. Fazlalıklar kesilirken model yapısının bozulmamasına dikkat edilir. Önce su sonra alçı bol içine alınır. Doğru su-toz oranı için üretici firma önerileri dikkate alınır. Alçı tozu ve su karıştırılır. Vakum cihazı varsa karışım 15 saniye vakumlanır. Alçı ölçüye öncelikle prepare edilen alandan başlamak üzere dökülür ve vibrasyon yapılır. Alçının preparasyon bölgelerine ve oklüzal yüzeylere ulaşması sağlanır. Alçı kalınlığı 20 mm olana kadar işleme devam edilir. Alçı düz bir zemin üzerinde donmaya bırakılır. Alçı modele zarar vermeyecek şekilde nazik hareketlerle ölçü kaşığından çıkarılır. Model düzgünlük açısından kontrol edilir. Eğer hava kabarcığı vb. bozukluk varsa işlem tekrarlanır. Model tabanı alçı kesme motoru ile düzeltilir. Model tabanındaki düzensizlikler ve undercutlar uzaklaştırılır. Alçı model kenarlarını düzeltilir. Model kalınlığı en az 15 mm oluncaya kadar işleme devam edilir. Dişleri alçı kesme motoruna değdirmemeye dikkat edilir.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: SPL.PR.01

Yayın Tarihi: 01.11.2018

Revizyon Tarihi:

Revizyon No:

Sayfa No/Sayfa sayısı:3/4

Dış Laboratuvara Transferi:

Elde edilen alçı modeller gün sonunda laboratuvar elemanları tarafından hazırlanan formlarla modeller üzerindeki hasta işleri eşleştirilerek model güvenliği korunacak şekilde özel koliler içerisinde işlemin yapılacağı laboratuvara dış transfere hazır hale getirilir. Gün sonunda laboratuvar görevlisi tarafından götürülür. İşlem gören modeller bol su ile yıkandıktan sonra dezenfektan sıklıkla dezenfekte edilir ve güvenli bir şekilde yine çalışan tarafından geri getirilir. Randevu günlerine göre kliniğe dağıtımı yapılır. Her randevuda işlemler tekrar edilir. Belirlenen gün ve saatlerde aşamaları yetiştirilemeyecek hastalar laboratuvar görevlileri tarafından bilgilendirilir ve durumdan hekim de haberdar edilerek randevuyu düzenlemesi sağlanır. Uygun olmayan model ve protezlerde ölçü ve model red formu veya RPT formu düzenlenerek işlem tekrar edilir. 3 tekrardan sonra hekim isterse laboratuvar değiştirebilir. Hekimin laboratuvarı şikâyet edebilmesi veya laboratuvar değiştirebilmesi için en az 3 RPT formu düzenlemiş ve bunların kayda geçmiş olması gerekir. Bulaşıcı hastalığı olduğunu beyan etmiş hastalara ait ölçüler ilgili talimat gereği dezenfektan solüsyonda bekletildikten sonra alçı modele dönüştürülür. Ayrıca tüm ölçü kaşıkları da laboratuvarda dezenfektan solüsyonda bekletildikten sonra sterilizasyona gönderilir. Tüm yapılan işlemlerin otomasyon sistemi üzerinde kayıtları tutulur.

Model oluşturulduktan sonraki aşamalara ilişkin kurallar

Hareketli Protezler

A. Hareketli protez metal kaideli ise;

- Dış hekimi tarafından ölçüsü alınan hastanın alçı modeli dökülmek üzere diş teknisyeni tarafından laboratuvara götürülür.1 hafta içerisinde iskelet metal dökümünü yapar.
- 1 hafta sonra Dış hekimi hasta ağızında iskelet provası yapar.
- Dış hekimi, iskelet üzerinde hastadan mumlu kapanış alır.
- Mumlu kapanışlı model diş teknisyeni tarafından laboratuvara götürülerek oklüzöre bağlanır.
- Dış hekiminin seçtiği diş rengine göre diş teknisyeni, 1 hafta içinde mumlu model üzerinde diş dizimi yapar.
- Diş dizimli model hasta ağızında prova yapılmak üzere diş hekimine teslim edilir.
- Dış hekiminin yaptığı dişli provadan sonra diş teknisyeni modeli laboratuvara götürerek protezin pembe akrilik protez maddesi ile bitimini yapar.

B. Hareketli protez metal kaideli değil ise (tam protez);

- Dış hekiminin hastadan aldığı ölçünün fonksiyonel olması için diş teknisyeni aynı gün alçı modele bas plak'tan kaşık yapar.
- 2. Ölçüsü alınan hastanın alçı modeline diş teknisyeni bas plak'tan kaide yapar.
- Dış hekimi hastadan mumlu kapanış alır.
- Dış teknisyeni modeli laboratuvara götürerek oklüzöre bağlar. 1 hafta içinde diş dizimini yapar.
- Dış hekimi dişli provayı yapar.
- Dış teknisyeni laboratuvara götürdüğü dişli modelin, pembe akrilik maddesi ile bitimi sağlar.

C. Sabit protez ise;

- Dış hekimi hastadan ölçüyü alır.
- Dış teknisyeni alınan ölçüden aynı gün alçı modeli elde eder.
- Dış teknisyeni laboratuvarda 1 hafta içinde sabit protezin metal dökümünü yapar.
- Dış hekimi metal prova yaparken mumlu kapanışı alır ve diş rengini seçer.
- Dış teknisyeni modeli laboratuvara götürerek dentin yapar. 2 iş günü sonunda diş hekimi dentin provayı yapar.
- Dış teknisyeni laboratuvara götürdüğü modele renklendirme işlemi (gleyz ya da polisaj) yapar.

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
PROTEZ LABORATUVAR İŞLEMLERİ
PROSEDÜRÜ

Kodu: SPL.PR.01 **Yayın Tarihi: 01.11.2018** **Revizyon Tarihi:** **Revizyon No:** **Sayfa No/Sayfa sayısı:4/4**

Besleme ve Tamir: Besleme ve tamir işlemleri için müracaat eden hastaya takip formu doldurulur. Tamir işlemleri aynı gün, besleme veya metal ilavesi olacaksa protezin durumuna göre en geç 1 hafta içinde hastaya teslim edilir.

Protez Teslim Süreçleri

- Ölçünün alındığı tarih ve saat, protez kayıt bölümü görevlisi tarafından HBYS'ye kayıt edilir.
- Kaydı yapılmayan ölçüler laboratuvara kabul edilmez.
- Protezlerin teslim tarih ve saati HBYS 'de kayıt altına alınmalıdır.
- Protezde herhangi bir problem var ise çözümlenmesi sağlanır. Protezin tekrarı gerekirse hekim tarafından Protez işlem RPT formu doldurularak protez laboratuvarı sorumlusu bilgilendirilir.

Protez Teslimi

Protezler, protez teslim raporları ile hekimlere ilgili personelle teslim edilir.

Dış Protez laboratuvarı giriş-çıkış kuralları Laboratuvar Personel Giriş Çıkış Kuralları

Laboratuvarlara giriş, gerekli koşulları sağlayan yetkili personel ile sınırlıdır.

Tüm personel çalışma alanında bulunduğu sürece kişisel koruyucu kıyafetleri giymek zorundadır.

Herhangi bir nedenden ötürü (bakım, tadilat, denetim vb) laboratuvara dışarıdan kişilerin girmesi gerekiyor ise laboratuvar sorumlusu tarafından bilgilendirilir.

Hazırlayan:
Protez Laboratuvarı Sorumlusu

Kontrol eden:
Kalite Direktörü

Onaylayan:
Dekan